

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 357

van **JOHAN DANEN**

datum: 20 februari 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Bestemmingsplan Vijverbroek Maasgouw in Nederland - Gevolgen voor Vlaamse natuur

De gemeente Maasgouw keurde in 2016 het bestemmingsplan Vijverbroek (https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.1641.BPL054-ON01/t_NL.IMRO.1641.BPL054-ON01.pdf) goed. In oktober van 2016 organiseerde de gemeente daarover een openbaar onderzoek (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2016-146771.html>).

De aanleiding voor de opmaak van dat bestemmingsplan is de intentie van het bedrijf Euroresorts om de in Thorn gelegen camping Vijverbroek om te bouwen tot een bedrijfsmatig en commercieel te exploiteren kampeerterrein met maximaal 45 verplaatsbare chalets voor niet-seizoensgebonden recreatief (nacht)verblijf, met de daarbij horende voorzieningen. De functie van Vijverbroek als kampeerterrein blijft in de nieuwe opzet gehandhaafd, maar de aard van de kampeermiddelen gaat veranderen. In de toekomstige situatie komen er uitsluitend verplaatsbare chalets te staan voor recreatief (nacht)verblijf. De camping transformeert door de ombouw met chalets van een seizoensgebonden activiteit naar een exploitatie jaarrond. Naast het kampeerterrein krijgt de bestaande horecavoorziening een zelfstandige exploitatie, wat binnen de regeling van het bestaande bestemmingsplan niet mogelijk was. Ook de horecagelegenheid wordt in de toekomst jaarrond geëxploiteerd.

In het bestemmingsplan Reparatieplan dat in december 2014 werd goedgekeurd door de gemeente Maasgouw, kreeg het betreffende plangebied onder andere de bestemming 'recreatie - kampeerterrein', maar de realisatie van chalets was, net zoals de zelfstandige uitbating van horeca, niet toegelaten. Het nieuwe bestemmingsplan maakt die activiteiten wel mogelijk.

Het gebied Vijverbroek bestaat als het ware uit twee delen: een Nederlands deel waar het bestemmingsplan Vijverbroek van toepassing is en een Vlaams deel dat hoofdzakelijk bestaat uit (beschermde) natuur. Het Nederlandse plangebied is quasi omsloten door Vlaamse gebieden die aangeduid zijn als natuurreserveaat, Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN-) gebied, Habitatrichtlijngebied BE2200037, Vogelrichtlijngebied BE2221314 en/of het integraal verwevings- en ondersteunend netwerk (IVON) dat als taak heeft om een beschermende buffer te vormen voor de natuurkernen. Het Nederlandse plangebied grenst aan een gebied dat door Vlaanderen als speciale beschermingszone (Natura 2000-gebied) werd afgebakend. Die speciale beschermingszones, zijn zones waarin de instandhoudingsmaatregelen worden genomen die nodig zijn om de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en/of de populaties van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, te waarborgen.

Het Verdrag van Espoo heeft als doel milieueffecten van bepaalde activiteiten al in een vroeg stadium van de planning te beoordelen, en dat lidstaten elkaar daarvan op de hoogte brengen en vervolgens in overleg gaan over de in het verdrag vermelde activiteiten die schadelijke, grensoverschrijdende gevolgen kunnen hebben. Het verdrag is onder andere van toepassing op een strategische milieueffectrapportage die wordt uitgevoerd voor plannen en programma's die worden opgesteld voor landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, inclusief mijnbouw, vervoer, regionale ontwikkeling, afvalbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme, ruimtelijke ordening of landinrichting, en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor in bijlage I bedoelde projecten en elk ander in bijlage II bedoeld project dat een milieueffectrapportage vereist krachtens de nationale wetgeving. In bijlage II is onder andere de activiteit 'permanente kampeer- en caravanterreinen' opgenomen.

Het in 2014 goedgekeurde bestemmingsplan liet de ontwikkeling van een permanent kampeer- en caravanterrein niet toe, maar het bestemmingsplan dat Maasgouw in 2016 goedkeurde, kwam er net omdat men een permanent kampeer- en caravanterrein wenst te realiseren. Bij de opmaak van het bestemmingsplan Vijverbroek werden noch de gemeente Kinrooi, noch de Vlaamse administratie, noch de inwoners van Kinrooi op de hoogte gebracht van de wijziging van het bestemmingsplan.

1. De gemeente Maasgouw keurde in 2016 het bestemmingsplan Vijverbroek goed. In oktober 2016 organiseerde de gemeente een openbaar onderzoek. Aangezien er sprake kon zijn van mogelijk grensoverschrijdende milieugevolgen, hadden de inwoners van de Belgische gemeenten, samen met de bevoegde overheden, op dezelfde wijze betrokken moeten worden bij de milieueffectrapport (MER-) procedure als de betrokken Nederlandse inwoners en overheden (Verdrag van Espoo).
 - a) Viel de opmaak van het bestemmingsplan Vijverbroek door de gemeente Maasgouw onder het toepassingsgebied van het Verdrag van Espoo?
 - b) Werden de inwoners van Kinrooi betrokken in de MER-procedure?
 - c) Werd de gemeente Kinrooi betrokken in de MER-procedure?
 - d) Werd Vlaanderen, via de bevoegde agentschappen (Natuur en Bos (Natura 2000), Onroerend Erfgoed op basis van het ministerieel besluit (MB) van 11 maart 1993), betrokken bij of geïnformeerd over die MER-procedure? Heeft Vlaanderen een actie (bezwaar) ondernomen tijdens het openbaar onderzoek?
2. Werden de inwoners van Kinrooi, de gemeente Kinrooi en/of de Vlaamse agentschappen geïnformeerd over de beslissing door de gemeente Maasgouw? Werden zij in de mogelijkheid gesteld om beroep in te dienen tijdens de openbare raadpleging?
3. Wat zijn de juridische stappen die betrokkenen (particulieren of overheden) nog kunnen zetten, indien zou blijken dat de verplichtingen die voortvloeien uit het Verdrag van Espoo, niet gerespecteerd werden door de gemeente Maasgouw?
4. Indien zou blijken dat de verplichtingen niet werden gevolgd, zal Vlaanderen dan juridische stappen ondernemen tegen die beslissing van de gemeente Maasgouw? Zo niet, wat is daarvoor dan de motivering?
5. Het gebied dat grenst aan het Nederlandse plangebied is ingekleurd als Natura 2000-gebied, wat betekent dat Vlaanderen al het nodige zal doen om de kwaliteit van de

natuur in stand te houden of te verbeteren. De Nederlandse plannen bedreigen mogelijk de natuurkwaliteit in Vlaanderen.

- a) Is er onderzocht of de Nederlandse plannen een bedreiging vormen voor de kwaliteit van de Vlaamse natuur?
 - b) Indien de natuurkwaliteit bedreigd wordt, zal Vlaanderen dan stappen ondernemen? Zo ja, wat zullen die stappen dan zijn?
6. Het Belgische en het Nederlandse deel van het Vijverbroek kunnen worden beschouwd als eenzelfde natuurentiteit. Men kan stellen dat Nederland vergat om zijn deel van het Vijverbroek aan te duiden als speciale beschermingszone. De Europese regelgeving zou toelaten om een lidstaat te dwingen om een 'vergeten' waardevol stuk natuur te laten beschermen.

Zal de minister van die mogelijkheid gebruikmaken om het Nederlandse deel van het Vijverbroek de nodige Europese bescherming te doen krijgen?

7. Op vraag van de (Nederlandse) Raad van State deed het Europees Hof een uitspraak over de werking van het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De PAS-maatregelen moeten ervoor zorgen dat een goede balans wordt gevonden tussen behoud en herstel van de natuur en de economische ontwikkeling.
- a) Zijn de Nederlandse plannen van Euroresorts (of van de huidige ontwikkelaar Arcus Zuid en/of de huidige eigenaar Grobel XIV B.V.) bevangen door de uitspraak van het Europees Hof, meer bepaald met betrekking tot het behoud en herstel van de natuur in de Belgische grensregio?
 - b) Zal de minister vragen om de impact van de Nederlandse plannen op de Vlaamse natuur te becijferen? Zal de minister, in het geval van een negatieve invloed, stappen ondernemen tegen de Nederlandse plannen?

ANTWOORD

op vraag nr. 357 van 20 februari 2024

van **JOHAN DANEN**

1. a) Het Verdrag van Espoo is van toepassing op de in de Bijlage I vermelde activiteiten, zoals olieraffinaderijen, luchthavens, thermische en waterkrachtcentrales en windmolenparken, wegen, spoorwegen en pijpleidingen voor het transport van olie, gas of chemicaliën. Het Verdrag verplicht de lidstaten om ervoor te zorgen dat een milieueffectenrapportering plaatsvindt voordat een besluit tot machtiging of uitvoering van een Bijlage I vermelde activiteit die mogelijks een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect heeft, wordt genomen. De milieueffectenrapportering vindt plaats op projectniveau.

Uit voormelde informatie blijkt niet duidelijk welke van de in Bijlage I vermelde activiteiten van toepassing zouden zijn. Bovendien kadert het bestemmingsplan op 'planniveau' en niet op 'projectniveau'. Er zijn dan ook geen aanwijzingen dat dit plan onder het toepassingsgebied van het Verdrag van Espoo zou vallen.

Het is ons verder niet duidelijk op welke wijze bij de opmaak van dit plan de eventuele Europese verplichtingen tot milieubeoordeling werden beoordeeld. Ik zal evenwel per brief informeren bij de Nederlandse instanties op welke wijze hiermee werd omgegaan om de eventuele vereiste tot grensoverschrijdende raadpleging in dit verband verder te kunnen beoordelen.

- b) Voor zover onze informatie reikt, werd de gemeente Kinrooi door Nederlandse instanties niet geïnformeerd over, noch betrokken bij de procedures van opmaak van het bestemmingsplan, waardoor de gemeente Kinrooi haar inwoners ook niet kon informeren, noch kon laten participeren in de procedures.
- c) Voor zover onze informatie reikt, werd de gemeente Kinrooi door Nederlandse instanties niet betrokken.
- d) Noch het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), noch het Departement Omgeving (destijds 'Ruimte Vlaanderen') ontving in 2016 een adviesvraag over het bestemmingsplan Vijverbroek. Er werd dan ook geen advies over dit plan uitgebracht.

Tot op heden hebben mijn diensten geen adviesvraag ontvangen over een mogelijke omgevingsvergunningsaanvraag. Evenmin hebben wij weet van (recentelijk) verleende vergunningen. Mocht er nog een vergunningsprocedure lopende zijn en het Departement Omgeving of het ANB om advies worden gevraagd, zal er gezien de ligging ten opzichte van de natuur aan Vlaamse zijde zeker advies worden uitgebracht.

2. De gemeente Kinrooi werd niet geïnformeerd over de beslissing door de Nederlandse gemeente Maasgouw, waardoor de gemeente Kinrooi ook niet in staat was om haar inwoners hierover te informeren.
3. Zoals hoger toegelicht zijn er geen aanwijzingen dat het bestemmingsplan onder het toepassingsgebied van het Verdrag van Espoo zou vallen. Dat betekent dan ook dat er geen schendingen van de verdragsverplichtingen voorhanden kunnen zijn. Op basis

van het Verdrag van Espoo kunnen dan ook geen juridische stappen tegen het bestemmingsplan ondernomen worden.

Zoals ook aangehaald in mijn antwoord op vraag 1a) zal ik evenwel aan de bevoegde Nederlandse instanties toelichting vragen of de geijkte procedures wat betreft de Europese verplichtingen tot milieubeoordeling alsook de eventuele grensoverschrijdende raadpleging in dit verband werden nageleefd.

4. Of juridische stappen ondernomen moeten worden en om welke juridische stappen het zou moeten gaan, moet beoordeeld worden in functie van de eventuele schending van de verdragsverplichtingen of andere regelgeving die concreet zouden voorliggen. Zoals hoger toegelicht zijn op dit ogenblik geen schendingen van de verdragsverplichtingen gekend. Op algemene wijze kan momenteel geen voorafname gedaan worden op eventuele juridische stappen die genomen zouden moeten worden in een concreet dossier.
5. a) Zoals blijkt uit de stukken die in openbaar onderzoek zijn gegaan, lijkt het onderzoek naar beschermde soorten fragmentair te zijn uitgevoerd en werden de natuurwaarden in Vlaanderen niet in kaart gebracht. Er komen een aantal verstoringsgevoelige soorten voor in het Vijverbroek, en de verstoringssimpact is niet in kaart gebracht.

b) Ik verwijs naar mijn antwoord op vraag 6.
6. In mijn brief naar mijn Nederlandse collega zal ik vragen of er geen grensoverschrijdende effecten zijn en om te onderzoeken of alle zones in Nederland die aan het Vijverbroek grenzen, niet enkel het Nederlands deel van de Itterbeekvallei waar het bestemmingsplan Vijverbroek betrekking op heeft, als speciale beschermingszone kunnen aangeduid worden.
7. Ik zal in de hogervermelde brief aan de bevoegde Nederlandse minister ook vragen om initiatief te nemen om de stikstofimpact van het bestemmingsplan Vijverbroek op de aanpalende speciale beschermingszone in Vlaanderen in kaart te brengen.